

Het tweede alarm

Van begin november af hing boven Nederland het Damocles-zwaard van een Duitse invasie. Die invasie had, zoals wij zagen, aanvankelijk op zondag 12 november ingezet dienen te worden, maar Hitler had haar toen enkele dagen tevoren in verband met de weersomstandigheden afgelast: *Fall Gelb* was uitgesteld. In de twee maanden die tussen 12 november en 9 januari verliepen, werd het moment van de aanval nog acht keer bepaald – en telkens weer verschoven, waarbij in de bewaardgebleven stukken vijf maal uitdrukkelijk verwezen wordt naar de weersomstandigheden.¹ Waren die herhaaldelijk uitgegeven en dan weer ingetrokken aanvalsbevelen van de kant van Hitler een sluw spel? Een poging om de *Wehrmacht* door telkens weer alarmeren aan te zetten tot de hoogste spoed bij de voorbereidingen? Wij menen van niet. Zulk een tactiek droeg het gevaar in zich, in haar tegendeel om te slaan, en wij zien de herhaalde orders om op korte termijn het offensief in het westen in te zetten dan ook eerder als uiting van het nerveus ongeduld dat in Hitler leefde – een ongeduld dat vooral samenhang met zijn opvatting dat Frankrijk en Engeland, naar verhouding, in de lente van 1940 in West-Europa sterker zouden staan dan in de late herfst van '39 en in de winter van '39 op '40 het geval was. In de al eerder door ons genoemde uiteenzetting die hij in Berlijn op 23 november '39 aan het verzamelde hogere kader van de *Wehrmacht* gaf (tussen de honderdtachtig en tweehonderd officieren en opperofficieren waren toen aanwezig²), kwam hij openhartig voor dat ongeduld uit: 'Alles geht darauf hinaus', zei hij ongeveer, 'dass jetzt der Moment günstig ist, in sechs Monaten kann es aber vielleicht nicht mehr so sein . . . Es besteht kein Zweifel, dass England spätestens in sechs bis acht Monaten mit einem Mehrfachen in Frankreich steht.' En wat dan? Het Ruhrgebied was hoogst kwetsbaar: 'wenn England und Frankreich durch Belgien und Holland in das Ruhrgebiet vorstossen, sind wir in höchster Gefahr' – en Engeland en Frankrijk hadden, meende hij, 'Pressionsmittel um Belgien und Holland dazu zu bringen, englische und französische Hilfe zu erbitten.' Bezette Duitsland evenwel 'Belgien und Holland', dan zou dat niet alleen uit defensief, maar ook uit offensief oogpunt

¹ Bevelen van het *Oberkommando der Wehrmacht* m.b.t. *Fall Gelb*, Neur. doc. C-072, IMT, dl. XXXIV, p. 284-92. ² Jacobsen: *Fall Gelb*, p. 59.